

Όσιος Παΐσιος Βελιτσκόφσκι: Πώς άρχισε τη συλλογή και μετάφραση Πατερικών κειμένων από τα ελληνικά

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

Σ' ένα γράμμα του, πολλά χρόνια αργότερα, προς τον αρχιμανδρίτη Θεοδόσιο, στο ερημητήριο Σωφρόνιεφ στη Ρωσία, ο π. Παΐσιος [όσιος Παΐσιος Βελιτσκόφσκι] εξηγεί με λεπτομέρειες τους λόγους που τον οδήγησαν, ενώ ζούσε στο Άγιο Όρος, να ξεκινήσει την εργώδη προσπάθειά του για τη συλλογή, διόρθωση και μετάφραση των πατερικών κειμένων:

«Όταν ήμουν ακόμα στο Άγιο Όρος του Άθω και ζούσα μ' ένα μικρό αριθμό μοναχών, συνειδητοποίησα, όπως συνάγεται σαφώς κι από τις διδαχές των αγίων και θεοφόρων πατέρων, πως εκείνος που έχει στην υποταγή του μοναχούς δεν πρέπει να τους καθοδηγεί σύμφωνα με τη δική του γνώση και διάκριση, αλλά

σύμφωνα με την αληθινή και ορθή διδασκαλία της Αγίας Γραφής, όπως έρμηνεύεται απ' τους θείους πατέρες, διδασκάλους των ανθρώπων και εμπνευστές της μοναχικής ζωής, που ήταν φωτισμένοι απ' το Άγιο Πνεύμα.

Γνώριζα επίσης τη δική μου ανεπάρκεια και φοβόμουν κι έτρεμα μήπως, λόγω της απειρίας μου, όχι μόνο εγώ κολαστώ, αλλά συμπαρασύρω και κείνους που με ακολουθούν στο λάκκο της απωλείας, σύμφωνα με τα λόγια του Κυρίου: «μήτι δύναται τυφλός τυφλόν οδηγείν; ουχί αμφότεροι εις βόθυνον πεσούνται;» (Λουκ. στ' 39).

Γι' αυτό έθεσα αρραγές θεμέλιο αληθινής κι απλανούς διδασκαλίας, που δεν αποκλίνει απ' τον αληθινό δρόμο του Θεού, την Αγία Γραφή, Παλαιά και Καινή Διαθήκη, όπως έχει ερμηνευτεί με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος απ' τους θεοφόρους πατέρες μας.

Δηλαδή στηρίχτηκα στις διδαχές των αγίων πατέρων, που είναι οι εκφραστές της μοναχικής ζωής, στις συνόδους και τους κανόνες των αγίων Αποστόλων και στις συνόδους των αγίων πατέρων, τις οποίες η αγία καθολική και αποστολική Ανατολική Εκκλησία αναγνωρίζει. Όλα αυτά, όπως είπα, τα χρησιμοποίησα για μένα πρώτα και στη συνέχεια για την καθοδήγηση των μοναχών, ώστε με τη βοήθεια του Θεού και το φωτισμό της χάρις Του, να μην απομακρυνθούμε απ' τον ορθό δρόμο και την καθολική σκέψη της αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Πρώτ' απ' όλα άρχισα, με τη βοήθεια του Θεού, ν' αγοράζω με πολλούς κόπους και έξοδα τα πατερικά βιβλία που μιλούν για υπακοή και εγκράτεια, για νήψη και προσευχή. Μερικά απ' αυτά τα αντέγραψα με τα ίδια μου τα χέρια κι άλλα τα αγόρασα με χρήματα που προέρχονταν απ' το εργόχειρο που κάναμε για ν' αντιμετωπίσουμε βιοτικές μας ανάγκες.

Όλοι μας συμφωνούσαμε να υπομένουμε πολλές φορές τη στέρηση του φαγητού και της αμφίεσης, για να μη στερηθούμε τα βιβλία. Έτσι αγорάσαμε μερικά βιβλία γραμμένα στη σλαβονική γλώσσα και τα θεωρούσαμε σαν ουράνιο θησαυρό που μας δόθηκε δωρεάν απ' το Θεό.

Αφού όμως τα είχα διαβάσει με επιμέλεια γι' αρκετά χρόνια, διαπίστωνα ότι σε πάρα πολλά σημεία υπήρχε πολλή ασάφεια και σε άλλα δεν έβγαινε ούτε το νόημα γραμματικώς, παρόλο που τα διάβαζα πολλές φορές και κατέβαλα κάθε προσπάθεια γι' αυτό το σκοπό. Μόνο ο Θεός γνωρίζει με πόση λύπη γέμισε η ψυχή μου. Μέσα στην αμηχανία μου για το τι πρέπει να κάνω, σκέφτηκα πως ίσως θα μπορούσα να διορθώσω τα σλαβονικά βιβλία των πατέρων, παραβάλλοντάς τα με άλλα σλαβονικά βιβλία.

Έτσι άρχισα ν' αντιγράψω με τα ίδια μου τα χέρια τα βιβλία του Αγίου Ησυχίου του Πρεσβυτέρου, του αγίου Φιλοθέου του Σιναΐτου, του αγίου Θεοδώρου Εδέσσης. Χρησιμοποιούσα τέσσερα αντίγραφα, ώστε με την παραβολή και των τεσσάρων να μπορώ να βλέπω ποιο απ' όλα αποδίδει περισσότερο το νόημα.

Όλος αυτός ο κόπος μου όμως πήγε χαμένος. Γιατί και σ' αυτά τα βιβλία, που γράφηκαν από παραβολή τεσσάρων αντιγράφων, δεν μπόρεσα να βρω το πλήρες νόημά τους.

Μετά, επί έξι εβδομάδες, μέρα και νύχτα ασχολήθηκα με τη διόρθωση του βιβλίου του αγίου Ισαάκ του Σύρου που είχα στη διάθεσή μου από ένα άλλο αντίγραφο, πιστεύοντας στη διαβεβαίωση ενός ανθρώπου πως το αντίγραφο αυτό συμφωνούσε σε όλα με το ελληνικό κείμενο. Κι αυτή η δουλειά όμως πήγε χαμένη, γιατί αργότερα διαπίστωνα πως το μόνο που είχα κάνει, ήταν να καταστρέψω το δικό μου βιβλίο διορθώνοντάς το από ένα χειρότερο.

Μετά από πολλές τέτοιες δοκιμασίες, συνειδητοποίησα ότι κουραζόμουν άδικα στην υποτιθέμενη προσπάθειά μου να διορθώσω σλαβονικά βιβλία, παραβάλλοντάς τα με άλλα σλαβονικά. Τότε άρχισα ν' αναζητώ τις αιτίες που στα βιβλία αυτά υπήρχε τόση ασάφεια κι έλλειψη νοήματος.

Με το μικρό μου μυαλό ανακάλυψα πως οι αιτίες είναι δύο: πρώτη η απειρία των πρώτων μεταφραστών απ' την ελληνική στη σλαβονική και δεύτερη η απειρία κι αδιαφορία των άπειρων επίσης αντιγραφών. Μετά απ' αυτό απελπίστηκα τελείως.

Συνεχίζεται

Η μνήμη του τιμάται στις 15 Νοεμβρίου.

Απόσπασμα από το βιβλίο «Όσιος Παΐσιος Βελιτσκόφσκυ», μετάφραση, επιμέλεια Πέτρος Μπότσης.

Πηγή: pemptousia.gr (Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

